

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Interesantă”, „Foaia de glume „Bobîrnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, este pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 5 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOL.

Insertiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă. Insertiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte. — Manuscriptele nu să dau înapoi. —

Se începe întărirea Ardealului!

— Știre trimisă „Libertății”, din Petroșeni. —

Petroșeni, 22 Iunie 1914.

Onorată Redacțiune!

Aseară, Luni în 21 Iunie n., au sosit la Petroșeni, **Comandantul de Corp din Sibiu, General de infant. Herman Köves de Kövesháza, însoțit de încă trei generali, și de 12 ofițeri de stat major și încă vre-o 15 ofițeri superiori.**

Scopul venirii lor se spune aici a fi: **studiarea terenului pentru așezarea aici de miliție numărăoasă aici, în Petroșeni.**

Se caută loc pentru casarme mari, cari se cuprindă oști. Până una-altă, e vorbă să fie deșertate casele erariului, locuite azi de sute de muncitori, și aci sălășluiți de-ocamdată, soldații. Muncitorii vor fi strămutați în comuna vecină Petrila. E vorbă să fie aduși cit mai curind vre-o 1200 vinători.

Tot așa aflu, că în curind va sosi și o comisie militară mare din partea honvezimei, dela Seghedin, pentru a studia (a cerceta) locul „harczászati szempontból” — din punct de vedere strategic, de luptă.

E, precum se vede, o ferbere și o neliniște în suflete.

Aceste pregătiri par tot atâtea răsunete la vizita Țarului la Constanța și a zvonului, că România n'ar mai fi pe partea împărăției noastre.

*

Până aci scrisoarea din Petroșeni. — În legătură cu aceasta, și tot ca o dovadă, că conducerea armatei, poartă grija acestor granițe răsăritene ale țării noastre, — amintim și faptul, că, de pildă, a doua zi de Rusaliile românești, o *companie de honvezi* din Deva, a trecut prin Cugir, comună la poalele Munților ce hotărăsc Ardealul cu România, luindu și drumul spre munți, în scop de recunoșcare (cercetare și recunoaștere mai de aproape a locurilor) și nu s'a mai întors prin Cugir, — căci patrulind și cercetind până departe acei munți, — s'a întors prin alte puncte spre garnizoana din care a plecat.

Care va se zică: glasul celor ce cer întărirea hotarelor Ardealului spre România, a fost auzit la locurile mai înalte, cari își arată deja trezvia de lipsă, — spre liniștirea deplină a locuitorilor țării, în capul cărora zărele maghiare cu fantazie prea viuă, au băgat gîndul, că doar dinspre România li-ar putea veni într'o zi un atac, care li ar afla țara neîntărită și prea slab păzită în această parte.

Prințul Carol la Livadia.

Ziarele din Berlin, în măsură a ști lucrul bine vestesc, că Prințul Carol al României, aflător acum în Berlin în serviciul armatei germane, pe un an de studiu (de desăvirșire în învățătura militară), — va merge în luna viitoare, Iulie, să facă o nouă vizită familiei Țarului rusesc, de astă dată la Livadia (Sinaia Țarilor, loc foarte frumos de petrecut vara).

De data asta Prințul Carol va sta timp mai îndelungat la Curtea Țarului.

Vădit că, după asta, va urma și logodna și căsătoria cu o fiică a Țarului.

Impăratul Germaniei va merge și el, la toamnă, în România.

Abia se liniștesc valurile și zvonurile pe urma vizitei Țarului la Constanța, și din Berlin se dă știrea, că pe toamnă e plănuită mergerea Impăratului Wilhelm al Germaniei, în România.

Vădit: această călătorie vrea să fie o... zăpăcire a lumii. să nu creadă lumea că numai Țarul e acum aproape de inima Țării Românești... Se va face primire „împărătească” și lui Wilhelm, după care apoi lumea creadă ce va putea, despre aceea, că dară de cine îl e mai drag României, de Țarul ori de Kaiserul?

Descoperire Dzeu adevărul!...

— Dacă nu azi, mâne totuși. —

— De ce a luat Rusia României partea de Basarabie la 1878? —

Se știe cit de mult a durut pe România după războiul din 1877/78 cînd, la încheierea păcii, Țarul de pe atunci, moșul celui de azi, a luat României iarăși napoi acea parte de Basarabie, (cam cit două comitate de-ale noastre) pe care România o căpătase la 1856, dîndu i Țarul în schimb Dobrovia. Povestea acelei părți de Basarabie e, pe scurt, următoarea:

Rusia a rupt din vechea Moldova, la 1812 o fâșie puternică de hotar, cea dintre riul Prut și Nistru, cu scop să se apropie de gurile Dunării și prin asta să și deschidă cale pe Dunăre în sus, ca, într'o zi, pe aci să-și arunce armatele în coastele Turciei, care se întindea atunci peste toată Bulgaria și Dobrovia, pîn' la Dunăre, ba și peste România pînă la Nistru. Adevăratul scop al Rusiei, nu era cuitopirea principatelor române, care pe atunci erau neînsemnate și gemeau sub jugul turcesc, ca și Bulgaria și tot din-josul Dunării, — ci ca se se apropie grăpiș de Turcia, a cărei zdrobire și spulberare din Europa o urmărea deja demult.

La 1856, Rusia însă e bătută la ea acasă, în Crimeea. de statele aliate: Franția, Anglia, Turcia, Austria. Partea leului o avu în acest războiu Franția. Atunci, la încheierea păcii, marile puteri biruitoare, tocmei ca să îndepărteze iar pe Rusia de Dunăre, au hotărît a da napoi Moldovei, nu toată Basarabia, ci o parte mică din sud, dela Dunăre, doar a cincina parte a Basarabiei însăși, cu 130—140.000 locuitori.

La 1878, bătînd Rusia, cu ajutorul României, de nou pe Turci, voia să-și spele oarecum rușinea ce o pățise la 1856, cînd, bătută la ea acasă, i-se luase acel colț de țară și se dase Moldovei. A cerut dar, la încheierea păcii din Berlin, ca să i-se deie napoi pămîntul Basarabiei perdut la 1856, că despăgubește pe România dîndu i peste Dunăre hotar larg în Dobrovia, făcîndu o cu o cale să ajungă la țarm de mare, ceea-ce pînă aci România nu avea.

Dar îmbiemîntul acesta nu fû

plăcut României, dinpotrivă i a făcut durere sufletească mare, căci hotarul din Basarabia era foarte bun și roditor, pe cînd cel din Dobrovia mocirlos și bălțos, și acolo avea mai tot Români, pe cînd ici căpăta o țară plină de mestecături streine!

Domnitorul Carol și ministri sei, au protestat plini de amărăciune contra luării de nou dela ei a părții din Basarabia!

E însă adevărat, că Țarul nu voia să pară nerecunoscător față de România, care îl ajutase așa de bine în războiu, și a zis României: „Invoiți-vă fără murmur, cu ce vă cer, căci vă dau în schimb lucru mare: vă întind hotarele pînă la orașele Rușciuc, Șumla și Varna, și veți avea de două ori atîta hotar, cit e cel ce vi-l iau eu, și aveți orașe prețioase ca Silistra, Turtucaia, Rușciucul pe țarmul dincolo al Dunării, apoi Dobriciul și Șumla în inima noului hotar, iar pe țarmul mării însemnatul port Varna, și dela el în sus Balcicul și Constanța! Veți avea trei orașe cu port pe Dunăre și trei orașe cu port pe mare, unde azi n'aveți nimic! Și pămîntul din Cadrilater e tot așa de roditor, ori și mai roditor, ca cel din Basarabia!”

Era un îmbiemînt într'adevăr foarte binevoitor României!

Dar Domnitorul Carol și sfetnicii sei, au ținut una, că nu dau bucata din Basarabia, odată cu capu! Și s'a făcut mare supărare între ei și Țarul îmbietor.

Le-a zis atunci Țarul: Invoiți-vă, oameni buni, la ce vă îmbiu, că lucru prețios căpătați. Iar de nu vă învoiți, apoi eu mă țin de contractul de războiu, care așa sună, că se vă chezeșuesc că hotarele țării voastre nu vor suferi scădere! Eu o să mi iau Basarabia și fără voia voastră, dar atunci vă dau peste Dunăre în Dobrovia numai atîta, cit vă iau dincolo, și veți avea pe Dunăre numai pînă lingă Silistra (perzînd Turtucaia și Rușciucul!) și pe țarmul mării numai pîn' la Mangalia (perzînd Balcicul și Varna!)

Dacă acum România avea un

pretin credincios și sincer, acela trebuia să i șoptească: *Primește, soro, ce îți se imbiel*, că mare greșală faci de nu primești!

In loc de așa înse, și vecina sa Austria și Germania, în care vestitul Bismark era dictatorul, tăceau și se bucurau că cei doi soți de arme de ieri, s'au supărat între ei, și mai curînd lucrau la așijarea ei!

Mai mult! Acum iese la iveală, o scot și foile franceze și rusești, cari cunosc, dela diplomații lor, tainele acelor zile, — că însași Germania prin Bismark, încurajia pe Rusia să iee României Basarabia! Iar de dat să-i dee numai ce-o vrea! Și Austria o spriginea în acelaș fel!

De ce? Pentru că Germania și Austria să bucurau că Rusia să facă o nedreptate cît mai adînc tîdetoare în inima României, — pentru ca apoi ele să poată atrage pe România pe partea lor, în contra Rusiei!

Și apucătura a reușit! Rusia, supărată, și-a luat partea de Basarabia și a dat României numai Dobrovia, cea pe atunci de puțin preț, iar întreg prețiosul și roditorul Cadrilater, cu orașele Silistra, Turtucaia, Rusciuc, Șumla, Dobrici, Balci și Varna, — le-a lăsat să vină dară Bulgariei, care atunci ieșea din gîoace!. Și își zicea Rusia: o să razim pe viitor pe Bulgaria în Balcani, dacă vecina Românie nu mă înțelege și nu primește prețiosul meu imbiemint! Abia dară Bulgaria acele orașe scumpe și hotarul dintre ele!

Atunci Germania și Austria se deteră pe lingă România și-i ziseră: „Vezi cine mi-ți fu Rusia, pe care o scoseși din năcazul cu Turcii, unde fără tine era să mince bătae? Vezi?...“

Și România, cătrănită în tot sufletul ei, se întoarsă de cătră tovarășa de arme de ieri, și — se legă de „tripla-alianță“ (Austria, Germania și Italia).

Și trebuiă să treacă 37 de ani până se i se dee privilegiu a vedea cine mi-s ortacii ei aceștia, cari în zilele ei cele mai grele: în vremea încheerii păcii dela 1878, nu s'o ajute, din potrivă, ei au îndemnat pe Ruși a le lua bucata de pămînt plină de fraji, și a o păgubi nedîndu i Cadrilaterul cel prețios — pentru ca, după 37 de ani, cînd li se dete un nou privilegiu de ai arăta pretinia, ei iară să spriginească pe contrar (pe Bulgari) și nu pe ea, pe tovarășa cea de atîta vreme!

Aceasta îi deschisă României ochii de văzù, că dintre cei doi vecini, care e acela, cu care mai curînd poți cîștiga ceva!..

Unul, Rusul, pe cine ține cu el, îl și ajută de fapt în zilele hotărîtoare! Dar soața Austria tocmai atunci i s'a dovedit, de două ori după olaltă, subsăpătoare, cînd trebuia mai virtos să și arate cre-

dința! Dacă a bănuț că păgubirea României, i-ar fi ei, vecinei, de vre-un bine în planurile ei, a lăsat-o în bață și la 1878 și la 1913...

Hodja Milan judecat la șase luni temniță de stat și o mie coroane.

Fostul deputat naționalist, slovacul Milan Hodja a scris în ziarul său, „Slovensky Tizdenk“ încă anul trecut, un articol intitulat: „Cine trebuie arestat?“ Procurorul a găsit agitație (așijare la ură împotriva ungarilor) în acest art col și l'a dat în judecată pe dl Hodja. Acum s'a destăut procesul în fața Curții cu jurați din Budapesta, care la întrebarea din arti colul fostului deputat slovac: „Cine trebuie arestat?“ a răspuns fain frumos că: dl Milan Hodja!.. Și făr' să'l mai întrebe multe, i'au croit o pedeapsă de șase luni temniță de stat și o mie coroane, pedeapsă în bani.

E și acesta un semn de „pace“ cu Tizza...

Tricolorul dela Blaj.

Cercetările oficioase pornite de deregătorii la Blaj, precum spune o ioaie oficioasă din Pesta, au scos la iveală că steagul tricolor pe catedrală la 10 Maiu, a fost pus de 3 studenți din pedagogie, cari și-au recunoscut fapta. — Pecit aflăm doi din ei au fost deja eliminați de corpul profesoral. Cei trei tineri sunt: Ovid Ioan Vodă din Zernești Vasile Fodor din Blaj și Ioan Pasere din Cuiful.

Ba cercetarea a descoperit și pe cei cari au pus de 3/15 Maiu steag pe crucea de pe drumul Sincelului. Ei sunt 3 studenți. Pe steag scriseră: „A bătut ciasul! Se cutremură Carpații“. Intrebați ce au înțeles ei prin aceste cuvinte?, ei ci că au răspuns: „A sosit timpul ca să ne liberăm de Maghiari“.

Așa dă știrea, cu coarne patriotice, foaia maghiară. — Vom aduce amănunte după ce vom afla din izvoare sigure, ce s'a petrecut.

Cei trei studenți sînt: Ioan Buna și Gligor Costea din clasa a VIII. gimn., și Vasile Șerban din clasa VII. —

Sașii și noua lege administrativă.

Se înmulțesc legiile de cînd e Tizza la putere, ca ciupercile. Acum legea despre schimbarea administrației e la rînd. S'a tot vorbit despre statificarea administrației și iată că Tizza iute o isprăvește și cu asta. Drepturile străvechi pe cari le-au avut comitate, orașele, și comunele Tizza le pune de cuiu, făcînd și din ele unelte ale guvernului, de pildă, prin faptul că slujbașii din ele după noua lege nu vor mai fi aleși, ci denumiți de cătră guvern și alte schimbări. Noi Români n'avem ce pierde doar' bine știm că ai noștri nici până aci nu s'au prea infruptat de bunătățile administrației. Nu e așa însă cu Sașii. Ei tot au mai avut putere prin orașele săsești, ici-colea. Acum că se vor schimba stările cu noua lege, îi arde la degele și se trezesc din zăpăceala politice lor cu două fețe. Vreau acum deodată să se arete bărbați, din păpă laple și lingușitori ai guvernului, ce sunt. Au chemat pe ziua de 3 Iulie o

mare adunare la Sibiu ca să protesteze acolo împotriva noiei legi, de care se tem că le va mai rupe nițel din cornițele ce le-a rămas încă de pe vremea cînd „honțu“ era „stăpun“ și rumanu „sluge“...

Din România.

Din cuvintele înțeleptului Rege al României la deschiderea Dielei.

In fața membrilor Senatului, ai Camerei și a corpului diplomatic, M. S. Regele Carol însoțit de principele Ferdinand și ministrii sei, a deschis în 18 Iunie noua Dietă română, spunînd între altele:

„Legăturile noastre bune cu toate Țările, s'au întărit. Vom urma să veghiăm și în viitor la ținerea păcii din Peninsula Balcanică, la stabilirea căreia am conlucrat alif de puternic vara trecută. Vizita pe care ne-au făcut o la Constanța M. Sa Impăratul Rusiei împreună cu Familia imperială, este o dovadă a înaltei trepte pe care s'a ridicat România în Europa prin politica ei înțeleaptă, și puternica propășire a tuturor puterilor Regatului. Această vizită este pentru țara noastră o mărturie a prețului pe care marea Impărăție Rusească îl pune pe străduințele noastre, precum și o nouă consfințire a glorioasei tovarășii de arme din 1877 și a legăturilor tot mai prietenești ce sunt între cele două țări...“

Și așa mai departe a grăit bătrînul Rege, pomenind numai de Rusia, făr' să amintească cu un cuvînt și de Austro-Ungaria. Pentru asta foile maghiare și cele din Austria, se jeluesc amar...

Dela Vizita Țarului.

Drăguț de tot a fost, în timpul vizitei Țarului în România, Prințisorul Nicolae, care e fin al Țarului. Țarul îi e naș. Acesta se juca cu deosebită plăcere cu Țareviciul (fiul Țarului, moștenitorul de tron al Rusiei), băiat de vre-o zece ani (Prințul Nicolae e de 12).

Până ce trupele defilau, ei se jucau într'una. Intorși apoi în pavilionul regal, au urmat cu jocul lor. Deosebit neastîmpărat și vioiu era Prințul Nicolae. El a luat la fugă pe oaspele seu, împărătescul seu prietin, l'a tot împins cu pumnii și l'a gîdilit, până ce acela s'a dat — bătut...

Mai apoi suindu-se pe vasul imperial „Standard“, Nicolae a găsit aci o jucărie frumoasă a Țareviciului, un vaporăș drăguț. Atîta a tot meșterit la jucărie, până ce a stricat'o! Atunci a vrut să fugă, vîzînd că a făcut rău.

Țarul a privit cu multă duioșie și pîrintească dragoste pe cei doi copii și a ris cu poftă de isprava finuțului său.

„Bulevard Țar Nicolae II.“

Primăria orașului Constanța, a hotărît, ca bulevardul (drumul larg și mareț) din fața Casinei mari din acel oraș, aflător pe țărmul mării, să fie numit pe viitor „Bulevardul Țar Nicolae II“, întru pomenirea faptului însemnat, că aici a vizitat Țarul pe Regele României.

Asemenea și în București, se spune că se va da unei străzi, numele Țarului.

Di Filipescu

și politica viitoare a României.

Redactorul unei foi din Pesta, a cercetat la București pe dl Nicu Filipescu, fostul ministru de războiu român, și i a cerut iași păreri asupra politicei mari. Dl Filipescu a spus destul de verde ce gîndește despre viitor. Dsa a zis:

Precum am spus nainte vreme, cînd s'au început pertractările între conducătorii Românilor și Tizza, — așa s'au întimplat lucrurile. Atunci vorbele mele s'au luat ca o amenințare la adresa Ungariei, azi se vede că e așa. Am spus, că de se ajunge la înțelegere cu Români, e bine, de unde nu, politica României își ia alt curs. Și așa s'a întimplat... Nu zic că aceste pertractări ar fi fost singure hotărîtoare pentru politica României, dar ele au avut parte însemnată în aceasta...

Cu Germania, spune bărbatul politic român, România se află și azi în cele mai bune legături, dar legătura armată (alianța) nu crede că se va mai încheia între România și Austroungaria...

Norvegia, cuminte!

— Beuturile la soldați, oprite prin lege. —

In dieta Norvegiei s'a desbătut de curînd legea, care oprește soldaților folosirea de beuturi spirtuoase. Legea a fost primită cu 85 de voturi, contra 29, cari ziceau că asta nu-i treaba nimănui, ci a omului însuși, că se bee ori să nu bee. Acea însă ce dieta Norvegiei a primit, e lucru foarte cuminte. Fiind acei oameni tineri, oprîți dela folosirea beuturilor spirtuoase, cel puțin pe timpul cît slujesc la cătane, — mulți din ei se vor deprinde a trăi fără beătură și vor rămînea cu acest bun morav și după ce merg acasă, în viață. Li se iartă folosirea de beuturi răcoritoare, înviorătoare, dar făcute fără spirt, — că acelea numai le întăresc sănătatea, dar nu li o și ruinează, ca spirtul.

La noi? Lingă fiecare căsarmă — și în căsarmă! — e plin și la dreapta și la stînga de crișmuțe și cantine.

Din străinătate.

In Albania.

stările sînt încă tot tulburi și noul Domnitor e tot cu frica în oase, că într'o bună dimineață va fi prins și scos pe sus din țară. Răsculații, Albanzii de religie Mohamedană, cari cer Domnitor din religia lor, — au ajuns până sub zidurile orașului cu scaunul domnesc, Durazzo, și puținele trupe ce Principele le are la îndemînă, abia biruie a trage șanțuri de întărire în jurul orașului, ca să nu cadă prea iute și prea ușor și orașul acesta în mînila răsculaților, cari încolo și-au supus aproape toată țara!

Zilele astea s'a fost încheiat armistițiu (încetarea focului) între răsculați și trupele de apărare a Principelui, — dar la pace deplină încă nu s'a ajuns.

Se spune mai nou, că și între răsculați sunt neînțelegeri și sînt mulți aplicați spre pace. —

Principele e năcăjit că nu a fost lăsat să și facă armată, ci așa, pe neașteptate, a dat peste el răscoala. Mariile puteri se sfătuiesc ce e de făcut, ca să aducă ordine și pace odată în furtunoasa țară, — care mai multă durere de cap și supărări face celor ce au iscodit'o, decît bucurie.

Intre Grecia și Turcia

nu e încă înlăturată primejdia unei încercări. De ocamdată și una și alta vorbesc că vor „pacea“, dar se înarmează cu grabă, pentru o încercare pe mare! De pildă Turcia a cumpărat două vase mari de războiu în Anglia. În 28 Iunie acelea sunt gata. Ete ar trebui însă să facă cîteva săptămîni călătorii de probă pe mare, — dar Turcia a spus: Să vie vasele îndată aici, fără nici o călătorie de probă!..

Că are grabă mare să-i fie la îndemână cît mai curînd.

Președintele Franței la Țar.

Din Paris se vestește, că Președintele Franței, dl Poincaré va pleca în 16 Iulie la Kronstadt, pe vaporul „La France“ ca să se întâlnească cu Țarul. Poincaré va fi primit la Kronstadt de Țar. După parada militară, Președintele și Țarul se vor duce la Petershof, unde va sta mai multe zile la sfat cu conducătorii politicii rusești.

Bombă în calea trenului Țarului.

După ce s'a întors dela Constanța, Țarul a trebuit se meargă la Chișineu (în Basarabia) unde au fost sărbările de desvălire a monumentului înălțat Țarului Alexandru I, cel sub care s'a încorporat acum o sută de ani Basarabia la Rusia.

În drumul dela Chișineu spre Petersburg, se spune că nihilistii puseseră o bombă de dinamită în calea trenului Țarului. Dar nu se știe limpede de e așa ori nu. Iaca ce s'a întimplat: După ce trenul Țarului a trecut pe linie, trenul ce i-a urmat peste vre o jumătate de ceas a dat peste o bombă de dinamită, care luînd foc, a sfărîmat cîteva vagoane ale trenului, spărgîndu-le în tîndări și aruncîndu-le în aer, și omorînd mai mulți călători, iar pe alții rănindu-i greu.

Lumea îndată a dat cu socoteala că bomba a fost pusă pentru trenul Țarului, care trecuse, — dar la sigur nu să poate ști. Căci nu se poate închipui cum să fi trecut peste bombă două trenuri și numai al treilea să o facă să iee foc?

Lucrul stă așa, că trenul Țarului nu merge numai de-a oarba, singur, ca ori-ce alt tren, — ci naintea lui cu cîteva sute de metri, trece un tren de probă, care dacă ar fi pusă o bombă, apoi el s'o scormonească nainte de a fi ajuns la acel loc trenul ce duce pe Țar. Și acum a fost așa. A trecut trenul de probă, a trecut și trenul Țarului, și numai al treilea tren a dat de rău, — așa că nu se mai știe cum avea bombă ar fi fost pusă pentru trenul Țarului.

Sassonow.

Ministrul de „externe“ al unui stat, este cărmuitorul politicii din afară a țării sale, care îndreptă spre țările vecine gândurile sale de pace sau de războire.

Sassonow e ministrul treburilor din afară (de externe) al celui mai mare stat din Europa, al Rusiei.

Cînd Țarul a plecat din Livadia spre România, și Sassonow a plecat din Petersburg spre București, avînd să ajungă acolo chiar mai nainte decît Țarul. Să pregătească căile lui. Pe care de altfel le pregătise el de mai nainte. Doar că acum aveă să le mai netezească.

Așa fiin, guvernul român a trimis în calea puternicului ministru rus încă la hotare, soli cari să-l întimpe ca pe un oaspe ce cu bune gânduri vine în vecina și frumoasa țară românească.

La cea dinăi stație românească, la Ungheni, el a fost primit de prefectul (fișpanul) județului, însoțit de conzulul Rusiei din Iași, de un secretar al prefectului și de capii deregătorilor localnice.

Prefectul l'a salutat și i a dorit bun sosît în România. Ministrul rus a mulțumit. Apoi cu tren osebit, a nume trimis în calea lui, cu vagoane de gală, — au plecat spre Iași. Aci primarul orașului, conzulul rusesc, episcopul sfîntului Spiridon și numeroși deputați și senatori, au ieșit întru primirea ministrului rusesc. Dl Sassonow s'a oprit în Iași, a cercetat orașul și așezemintele lui, arătîndu și marea prețuire pentru frunzele găsite în biserica Metropoliei. A plecat apoi la Constanța. Pe la gările mari pe unde a trecut, la Bârlad, la Brăila, etc. tot mereu i-au ieșit în cale întîmpinătorii die partea României.

La Constanța a fost tot cu întîlul ministru român Brătiaeu și cu cel de externe, — sfătuiind ei ce aveau de sfătuit, și despre ce nu știe încă nimenea, afară de ei.

Dar Țarul a plecat și Sassonow a mai rămas 2 zile la București, unde s'a dat un mare prînz de gală (de paradă) intru cinstea lui!.. Apoi l'a luat ministrul președinte Brătianu și a mers cu el de i-a arătat cuibul fărmeat fericit Sinaia, și de aci drumul cel frumos și pîn' la creasta munților Carpați, la Predeal, iar de aci l'a trecut în Ardeal și l'a plîmbat cîteva ciaturi și pe aci, — și numai apoi l'a zlobozit să meargă acum în Rusia lui, trimițîndu l pîn' la Galați cu tren anume, la care s'a adaus un vagon regal!.. Dela Galați l'a dus iachtul regal român, pîn' la țarmul rusesc.

Așa a fost întîmpinat, primit și petrecut ministrul rusesc, cu onoruri și sărbătoriri ce se fac numai solului unui stat, ce vrea de aci încolo a fi bun pretin și sprigîntor.

Se dă cu socoteala, că ministrul rus a pus în vedere tot binele ce Rusia îl vrea neamului românesc în viitor, — și că pentru a și asigura pretenia României, ea va ușura mult soarta Românilor din Basarabia — despre ce a și început a da semne vădite, lăsînd se apară azi în Rusia două foi românești și se între din afară ori-care din foile românești; în biserici le-a slobozit limba românească și li-o bagă și în școlile populare, — tot aștepta lucruri de cari pînă aci nici vorbi nu puteai în Rusia.

Corespondență.

Alegere de notar.

Bucerdea-grînoasă, Iunie 1914.

În 3 Iunie a fost alegerea de subnotar în comuna aceasta. De cerc să țin încă două comune: Crăciunelul și Cristeiu român. Candidați: un Român și un Jidan. Deși s'au pus mari stăruințe din partea celor dela putere, pentru evreias, — totuși, mulțumită ținutei vrednice a mai multor fruntași, după cari s'au dus și alegătorii cei buni, — a izbutit Românul Ioan Câmpian, deși abia cu 2 voturi. — Fie-le spre mîngăiere și laudă fruntașilor români cari și-au arătat și prin asta simțirea lor frumoasă românească!

I. Ș. econom.

Dela oraș.

Ședința dela 20 Iunie n. a reprezentanței orașului Orăștie, a scos la iveală ușurătatea fără margini, cu care se umblă aci cu averea orașului. S'au dat lucrările de întărire a țărmilor rîului cu beton armat, în toamna trecută, unei firme din Cluj. Aceea l'a lucrat așa de bine, că cea dintîi umflare a rîului, — nu ieșire mare de ape! — l'a spart și l'a ruinat aproape peste tot locul. S'au dus în vînt 21.000 cor. Firmei i-s'au dat banii în 22 Decembrie, fără a lua cineva lucrul în samă! Nici azi nu e nici macar un raport al inginerului asupra lucrului. Firma a bancrotat. Azi n'ai cui cere să repareze. Și primarul, dl Andrae, a recunoscut, că dsa a văzut că acolo nu se lucrează bine, ci se fușerește tot lucrul. Totuși nu a oprit plățirea lucrului despre care știa că e lucru slab!

Reprezentanța a pus magistratul de nou sub cercetare disciplinară.

Crezi că supără pe cineva acest lucru? Aș! Doar mai e pus, de vre-o jumătate de an în cercetare, și nu-i face nime nimic. O știe el înfunda la Deva și la Pesta, încît își ride numai de astfel de hotărîri ale reprezentanței.

Slabă mîngăere.

Vicișpanul comitatului Solnoc-Dobîca, a raportat în ședința comitetului conducător al comitatului, că la asențările din ăstan s'au supus acolo 4653 feciori, din cari abia 1765 au fost aflați de buni pentru cătănie, adecă cîte 32 din sută, deși comisia nu a fost prea alegătoare. Tot dinsul a spus, că pricina zace în faptul, că cei mai voinici toți au luat'o la America!.. Din altă parte s'a spus: Nu numai asta e pricina că așa de mulți, aproape 70 din sută, nu sunt buni de slujba cătănească, — ci lipsa cea mare de care suferă sârmanul popor, care pentru trebuințele sale, pentru hrana sa chiar, abia are fărîmituri, iar încolo tot ce bruș poate agonisi, îi duc dările cele grele și-l rupseră și anii cei răi!..

Mîngăerea dlui vicișpan cu America, e și ea o slabă mîngăere, iar adevărul cestalalt, e dureros în măsura cea mai mare.

Români periți

pe o corabie scufundată.

Precum se știe, marea corabie „Empress“ s'a scufundat de curînd în urma unei ciocniri cu alta pe o negură grozavă.

Foaia „Deșteaptăte Române“ din America scrie, că între cei pieriți pe vaporul „Empress“ se aflau și Români. Nu se știe încă bine numărul Românilor ce se aflau pe ea și cari astfel se vor fi înecat, pentru că gazetele americane amintesc numai de călătorii de pe clasa primă și a doua, iar Români aflători pe acel vas, erau pe clasa a treia, fiind ei toți muncitori, ce plecaseră dela America, spre casă. Foaia numită află, că un agent al societății „Canadian“, vinduse bilete pentru acel vas, mai multor Români cari voiau să se reîntoarcă acasă, — și că între cei ce s'au înecat, se știe pîn' acum despre patru Români dela noi, anume din comuna Șetin (cott. Aradului): Dumitru Costa Băltău, George Costa Păvan, Constantin Deiman Chimu și Nicolae Siladi Oniția.

În curînd se va afla numele tuturor celor înecați. Se dea Dzeu să fie și vestea asta neadevărată și cei numiți se se afle pe altă corabie, — căci altfel prea ar fi jalnică povestea lor, că după ce au muncit știe-i Dzeu cît și cu ce greu, — cînd s'au pus pe vapor să vină să și mai vadă casa și masa și familiile lor iubite, chiar atunci să le iasă din valurile mării fiorosul inger al morții și să-i tragă cu el acolo în adîncuri, în mormint de valuri!..

Foc uriaș

a fost în noaptea de 22 spre 23 Iunie în București: A ars hotelul „Victoria“ din Calea Victoriei, luînd foc dela un magazin de haine de lingă el, care s'a fost aprins. A ars hotelul pînă jos și cafeneaua de sub el. Pagube de jumătate de milion!

Trăznetul

a izbit în zilele astea în foarte multe locuri, căci în zeci și zeci de locuri au fost furtuni cu ruperi de nori îngrozitoare.

La Nagykovács trăznetul a lovit o colibă în care erau patru oameni, din cari unul a murit pe loc, ceilalți s'au ales cu răniri grele.

— La Răcheteu (lingă Lugoj) a trăznit pe doi păstorași tineri, unul de 12 celalalt de 10 ani.

— La Binținți (lingă Orăștie) trăznetul a lovit pe un om care abia după o zi de neștiire da sine, s'a trezit.

— La Șibișel (lingă Orăștie) a fost ucis de trăznet un om, iar doi copii ce se jucau pe puntea de peste rîu, amețind, se vede, de privitul în valuri, au căzut în rîu și s'au înecat.

Și încolo în țară în zeci și zeci de locuri, s'au întimplat nenorociri de acest fel în zilele cu furtuni selbatece ce trecură și mai țin încă.

Unele altele.

Schimbare în conducerea „Românului.”

Ziarul „Românul” a fost condus, dela întemeierea sa până azi, de dl Vasile Goldiș, un meșter condeiu și neînduplecat luptător național. Neînduplecarea dsale s'a resimțit asupra foii partidului și în timpul desbaterilor dintre comitet și contele Tisza. Dar se vede că această intransigență, nu a plăcut în unele locuri la conducerea partidului nostru național, căci într'un rînd, mai acum o lună de zile, dl Goldiș s'a văzut silit a declara în foaie, că cele scrise în „Românul”, reprezintă păreri și convingeri dsale personale și nu obligă însuși partidul ori comitetul conducător... Ca și cum cineva i-ar fi făcut, dela loc înalt, dojană pentru ținerea vizirului național așa de sus...

În curînd apoi cetirăm, că comitetul național a numit un fel de inspector peste foile ce-i stau mai la îndemînă: „Românul”, „Gazeta Trans.” și „Drapelul”. Se vedea, că cestor din urmă li s'a pus cîte un inspector, numai ca să nu bată la ochi, că s'a pus celui dintîi...

Iar peste cîteva săptămîni, din privilegiul adunării dela Alba-Iulia, dl V. Goldiș, își înaintă abdicarea (retragerea) din postul de director al ziarului partidului.

Acum, în numărul seu dela 24 Iunie, „Românul” vestește marea obște, că de aci încolo stă sub direcțiunea dlui Dr. Sever Dan, fost avocat în Cluj, și nu mai mult sub a dlui V. Goldiș.

Care va se zică: iar am avut o criză la foile partidului, — doar' că oamenilor le-a fost și groază s'o mai arate în deplinătatea ei obștei mari, și au făcut'o mai sub perdea. Dl Goldiș a fost lăsat deocamdată la conducerea — administrației. Azi iscălește și trimite Note de inserțiuni și provocări la restanțieri...

Nu ne face nici o bucurie a încreșta și această criză în cercurile conducătoare politice ale noastre, nici ne bucurăm că așa de iute la ajuns și pe dl Goldiș soartea de a cădea dela conducerea foii partidului, pentru-că prea era neatîrnător de unele curente și păreri din cercurile conducătoare ale partidului, — păcat, pentru care tocmai dsa a spart o casă culturală și a nimicit cel mai bun ziar ce am avut noi vre-odată!, — ci tomai cu îngrijorare scoatem la iveală faptul, că: directorul ziarului partidului, cade dela conducerea aceluia, pentru-că prea era intransigent atunci, cînd Tisza făcea gură dulce și hicleană acestui partid...

A fost, ori mai e și azi, incomodă unor cercuri conducătoare în partidul nostru, această intransigență?

Ar fi bine să ni se dea și nouă, celor mulți, o lămurire sinceră și deschisă.

Octavian Goga și protopopul Dr. Ioan Lupăș, — membri Academiei Române.

Ziarele din București aduc o veste îmbucurătoare pentru noi: Academia Română a ales de membrii corespondenți ai sei, pe domnii Octavian Goga, cîntărețul pătimirii noastre, și Dr. Ioan Lupăș, luminatul protopop dela Se-

liște, în locul domnilor Sextil Pușcariu și C. Giurgescu, înaintați de membri activi ai Academiei.

E de mare însemnătate pentru noi cîntea și recunoștința ce li se dă de cel mai înalt așezămînt cultural românesc, aleșilor noștri frați, și ne bucurăm din inimă pentru această nimerită alegere.

Trăiască Goga și Lupăș, — tinerii noștri academicieni!

Greșală și greșală.

Se zice un drept cuvînt, că nicăiri o greșală nu se răzbină mai cumplit, ca în politică!

O foaie fruntașă din Viena, „Die Zeit” (Timpul), zugrăvește foarte viu acest adevăr. Iaca ce pilde aduce întru vădirea lui:

La 1878—79 Rusia a făcut o mare greșală politică, cînd a luat României partea de Basarabie ce i se dase napoi la 1856. În dată Austria și Germania s'au folosit de greșala Rusiei, aștîind pe România contra Rușilor și trăgîndu-o pe partea sa.

La 1913 Austria face greșala politică, de a nu sprijini pe aliata sa de până aci, România, ci chiar pe potrivnica ei, pe Bulgaria! — Îndată Rusia se folosi de greșala aceleia, spre a atrage iar pe România pe partea sa: li dote voe, ba o chiar îndemnă, să și iee aliata cît își dorea, din Cadrilaterul pe care și ea, România, a făcut greșala, a nu-l primi la 1878! Iar de-i va mai înapoia și petecul de Basarabie ce i-l'a luat atunci, — Rusia are pe România pe veci pe partea sa!

Altă pildă: Bulgaria făcu anul trecut greșala politică a și pleca urechea la șoaptele Austriei și a nu primi mijlocirea Rusiei între ea și Serbia, nainte de a porni războiul al doilea. — O plăți îndată cu un preț înfiorător de mare!

Între toate înse, mai drăguț e felul, cum Rusia cu Austria își puse recă una alteia greșelile făcute față de România, pentru a sări la aceasta și a-i zice:

— Văzuși cine mi-ți fú!? Ei, ce mai vrei? Hai cu mine!..

Și cînd unul, cînd celalalt, o ia de braț și o trage spre el.

Acum o are Rusia, și ea se va îngriji să n'o mai scape în curînd de lingă sine prin vre o greșală.

La urechea surdului..

Un scriitor politic român din București, publică în „Gazeta Transilvaniei” dela Brașov (19 Iunie) un articol, în care spune, că vizita Țarului la Constanța, nu s'ar putea zice că a zmulș deja cu totul România dela tripla alianță și a alipit'o Rusiei, dar primejdie de a se întimpla asta, cam este.

Stă însă, spune scriitorul român, în puterea Austro-ungariei a înlătura primejdia asta!

Cum? Recunoscînd națiunii române din Ungaria drepturile ei depline ca popor osebit, între hotarele țării!

Fără a da chezeșie deplină asupra acestui lucru, Austro-ungaria să nu mai nădăjduiască la preținina României.

Dar de vrea s'o facă, apoi s'o facă până mai este vreme, — dacă într'adevăr și ea vede o primejdie pentru sine în apropierea României de Rusia...*

Toaca la urechea surdului!..

Trei ofițeri români, în Iaponia.

Trei înalți ofițeri români, dl general Cotesco, locot.colonel Alevra și dl căpitan Arion din marele stat-major al armatei române, au primit îndrumarea de a pleca luna viitoare în Japonia, pentru a studia (a cerceta și a scoate învățături) din înaintările armatei japoneze, cea care în războiul cu Rusia, pusă lumea în uimire prin vitejia și istețimea sa! Să vadă ce lucru nou și bun ar putea fi luat dela acea armată și adus în cea română.

Cu o cale mergerea celor trei ofițeri români, e și o întoarcere a vizitei pe care ofițerii japonezi au făcut'o de curînd (în Maiu) armatei române la București.

Foile maghiare

despre întîlnirea dela Constanța.

Urmăm azi cu spicuirea în foile maghiare asupra întrevederii dela Constanța. Iaca încă cîteva voci ungurești:

„Az Ujság”, foaia guvernamentală, scrie:

Sunt pline de căldură cuvintele din vorbirile dela Constanța. S'a vorbit acolo de prietenie, despre trecutul glorios și asigurarea păcii în viitor. Fiindcă și tripla alianță are în programul său: asigurarea păcii, trebuie să credem, că în întîlnirea dela Constanța nu e nimic ce să ne neliniștească, sau din ce s'ar putea trage încheeri la stricarea legăturilor de alianță cu România. Se vede îndestul doar' nizuința României de a nu ne supăra prin vizita Țarului, — și, deocamdată, mai mult nici nu putem cere dela ea.

Privirea diplomaților e îndreptată mai mult spre București, unde cuvîntul lui Sassonow va fi dătător de ton. De nu se vor întimpla acolo lucruri mai mari ca la Constanța, atunci ne putem bucura și noi, că cu o pipă de pace e mai mult azi în Europa. —

„Pesti Napló” (foaie opozițională): „Sărutările dela Constanța au pecetluit blamajul diplomației noastre cu aripile frunte. După pacea din București așa de mult am îndrăgît România, de alergăm după ea cu brațele deschise, cu făgădueli, cu laude, — și nu mai au sfîrșit șoaptele de dragoste... Însemnătatea mare ce o are România ca tovarășe de arme, nimenea n'o trage la îndoială. Dacă însă recunoaștem aceasta, nu trebuie să uităm nici faptul, că în istoria lu-

mii, nu vom mai găsi un caz asemuitor purtării lui Berchtold și Tisza, cari, prin o dejosire slugarnică, nevrednică de o putere mare, s'au umilit în fața României pîn' la pămînt, numai ca să-i cîștige prietenia! La București prin Czernin au făcut să crească mîndria de sine a Românilor, au aprins de nou dorințele poporului român și au dat suflet năzuințelor lui, uifînd că în Ungaria trăesc peste trei milioane de Români, ai căror fruntași, dela București primesc putere și asupra căroră are o înriurire agitatorică primejdioasă aceea, că i face să creadă, că tovarășia română e zălogul viitorului Monarhiei, că dela România atîrnă, să fie ori să nu mai fie pe vitor Austro-Ungaria!

Că pactul (încercarea de pace) lui Tisza n'a izbutit, e de rîs, dar e drept și aceea că numai Românilor se poate mulțami aceasta. Înțelegerea între ministrul maghiar și partidul național român, n'a putut reuși, pentru-că pe vremea aceea Berchtold și Tisza erau deja figurile cari stîrneau cel mai mult haz la București. Ei se asemănau eroilor din comediiile franceze: bărbatul înșelat și curtezanul tras pe sfoară...

Berchtold și Tisza pușcă mereu din pușculița lor de soc cătră uriașul imperiu rusesc, cîntînd osanale credincioasei României și vorbind cu zmerenie și teamă sfîntă, despre atotputernicia politiceii triplei alianțe. Acum după vizita dela Constanța, cînd România a întors spatele cătră Impărăția noastră, nu mai poate fi taină nici naintea lui Berchtold, că România e pierdută pentru tripla alianță, pe lingă toată înriurirea Germaniei.

Sassonow, ministrul Rusiei, a închis ușa României, dinaintea nasului Germaniei și Austriei! Iar' sirmanul Berchtold, cu încredere caută de nou mîngăere la Berlin unde acum se țes firele unei alianțe cu: Suedia. Să înlocuim România cu Suedia și înțelepciunea regelui Carol, cu cea a Regelui Gustav?! Oh, sfîntă prostie, care își ștergi ochii de lacrimi în mînușile de glăce șvediene, cînd din București își aruncă în față mînușa de luptă!..

„Pesti Hirlap” scrie: „Despre întîlnirea dela Constanța trebuie să scoatem la iveală un lucru. Români sunt din cale afară mîndri că Țarul Nicolae II. a călcat pe pămîntul românesc. Cel din urmă Țar, care a pășit pe pămînt românesc a fost Alexandru al II-lea. Numai cît el, cînd a trecut în drumul lui de războiu, cu îngimfare de domn mare și stăpin puternic a primit salutul Românilor, și cînd, după înfrîngerea Turcilor, a sosit în Rusia, îi era încă plină inima de amăreală, că cetatea Plevnei, nu oștirea lui vestită, ci eroii opincosi ai Regelui Carol au cuprins'o!

Țarul Nicolae II, a venit însă la Regele Carol ca la un Domnitor

într'un rang și egal cu el! Ba, ce e mai mult, dacă cetim cu luare aminte vorbirile dela prinzul împărătesc, vedem că Țarul a fost acela, care în repeșite rînduri a vorbit despre pretenția sinceră dintre Rusia și România, a-fî în trecut, cît și în zi de azi! Cît privește trecutul, ni-se pare că nu e tocmai așa, doar cînd, după conferința dela Berlin, România a protestat și și-a arătat scirba pentru răpirea Basarabiei, pentru ce Țarul Alexandru a amenințat-o în chip stașnic, — poporul Regelui Carol nu era de loc încîntat de sfînta Rusie.

Acum însă s'a întors roata vremii. Nepotul Țarului Alexandru a fost oaspele Regelui Carol și alîtea lucruri frumoase și lingușitoare a spus la Constanța despre Români, că boerii români au rămas uimiți și e numai firesc, după cele înfîplate, că întregă România va fi în curînd pe partea Rusiei! — Foile românești și ziarele din Rusia, Franța și Anglia, o spun verde, că întîlnirea dela Constanța e de-o înșămîntate nelîncipuit de mare și că România, după această întîlnire, și-a părăsit pentru totdeauna prietenii de mai nainte, puterile din tripla alianță!...

„Vilag”, spune între altele: ...Țarul Rusiei a învățat românește. E adevărat că abia știe cîteva cuvinte, totuși la Constanța, cînd Regele Carol i a dăruit mîndrul regiment de Roșiori, fala cavaleriei românești, a strigat voinicilor ostași, în limba românească: *Trăiască România!!...*

Din pompa și strălucirea din jurul întîlnirii dela Constanța, înțelesul acestor cuvinte se înalță mult grăitor spre culmile Carpaților, ajungînd sunele lor pînă la noi!... — A ceste cuvinte venite din întîmplare pe buzele Țarului, vorbesc mai mult decît toate declarațiile oficiale! Ele ne spun mai hotărîtor, că România e azi în brațele Rusiei și că tripla-alianță a pierdut România!

Oare din partea noastră, a „prietenilor” ei, auzit a vre odată România cuvintele: *Trăiască România!??*“

— Vom aduce încă spicuri în foile ungurești, că-s foarte interesante, — apoi spicuri din foile germane, turcești și altele, căci toată lumea a vorbit din acest privilegiu, mult și frumos despre România.

Abonați „Libertatea”!

Deschidem prin aceasta nou abonamen la foaia „Libertatea” și adausele sale, pe jumătatea a doua anului 1914, — dela 1 Iulie încolo.

Preturile se vîd în fruntea foii: Pe un an 10 cor., pe 1/2 an 5 cor. mergîndu-le „Libertatea” cu toate adausele sale.

Pentru țărani: pe un an numai 6 cor. pe 1/2 an 3 cor. „Libertatea” cu toate adausele sale, — iar

pentru cel ce nu poftesc și foaia de glume „Bobîrnaci”, prețul e: pe an 5 cor., pe jumătate de an 2 cor. 50 fil. —

— Tuturor abonaților apoi, și celor ce trimit 5 cor., și celor ce trimit 6 cor., le dăm, pe de-asupra, de cinste, în fiecare lună o broșură (cărțică) economică, „Spicurile Economice”, — de tot 12 cărțicele pe an, cu articli și povește economice!

Mai ieftin de așa

putem da foile numai celor ce abonează (trimit plata) pentru 5 ori mai multe rînduri de foi pe o adresă. Acestora le dăm:

5 ex. „Libertatea” cu 5 „Foi Interesante”, fără foaia de glume, în loc de 25 cor., cu 22 cor. pe an (11 cor. pe jumătate de an). Sau:

5 ex. „Libertatea” cu 5 „Foi Interesante”, și 5 „Bobîrnaci”, în loc de 30 cor. cu 25 cor. pe an, sau 12 cor. 50 pe jumătate de an.

Și „Spicurile Economice” pe de-asupra.

Numai „Foi Interesante”

fără „Libertate” și celelalte, încă trimitem, dar cel puțin 10 (zece) la un loc. De pildă pentru grupa de copii dela școala (e repetiție, pentru tineretul corului sau pentru tinerimea din o uliță, din o vecinătate, cere unul singur 10—20—30 „Foi Interesante”. Ele merg toate la el și el le împarte abonaților, ori vin aceia după ele. De fiecare „Foaie Interesantă” trimite 1 cor. (pentru 10 foi, 10 cor. pe jumătate de an 5 cor.) și le capătă în toată săptămîna un an de zile!

Faceți-vă, dragi Români, cari azi știți cetli, apostoli ai răspîndirii în acest fel al cetitului prin sate, — de vreți cu adevărat binele acestui neam!

NOUȚĂȚI

Viitorul nostru Impărat și Rege, are și un Român printre strămoșii sei! Un învățat neamț, căutînd pînă departe în trecut pomul familiar al moștenitorului de tron austroungar Francisc Ferdinand d'Este, a aflat printre strămoșii Al-teței Sale și pe Elisaveta Ciomortani, fata lui George Hotin Ișlo-seanu, care a fost apoi nevasta lui Ieremie Movilă, Domnul Moldovei. Și așa numitul învățat află, că în singele Al-teței Sale, este și un picur de sînge românesc. De-ar da Dzeu să fie suflet cît mai mult, cu porniri de dreptate pentru acest popor, vrednic de a fi luat mai mult în samă!

Ciocnirea unei mașini de zburat cu un balon militar. Pe cîmpul de exerciții militare din Fischamend (Austria), s'a ținut zilele acestea o mică manevră cu baloanele și mașinile de zburat ale armatei.

O mașină de zburat pe care zburau trei ofițeri, avea să atace un balon cu cîrmă în forma aceea,

că trebuia să ajungă de-a-supra balonului, ca astfel, în timp de bă-tae, — prin aruncarea unei bombe de sus, să prăpădească balonul de sub ea!

Cum se lupta balonul cu aeroplanul, că oare care se zboare mai sus, care să ajungă de-a-supra, — de-odată mașina de zburat, vrînd să întrecă pe balon și se zboare peste el, pentru a-i putea, vezi, trîni în cap bomba, — se repezi spre balon, dar și balonul se aieptă în sus, așa că mașina nu putu trece peste el fără a-l atinge, — și așa una din helice (aripile ce se învîrt înainte, despîcînd aerul) lovî partea de sus, globul balonului, care era umplut cu gaz și îl spintecă ca și cum l'ai fi tăiat cu o sabie! Gazul prin tăetura pricinuită de aeroplan, năvălește afară, și ia foc! Cu o bubuitură grozavă explodează tot balonul, stricînd și mașina de zburat ce ajunsese de-a-supra lui! Balonul a ars scrum dimpreună cu cei șapte ofițeri ce erau în el; din mașina de zburat n'a mai rămas decît motorul și cadavrele ciungărite ale celor trei ofițeri nenorociți, — cînd a ajuns la pămînt!..

E și acesta un chip fioros al războiului viitor în văzduh!

Acum se prăbuși și se potopi o mașină și un balon de-al nostru, — în războiu așa se vor ciocni și se vor da de-a berbeleacul prin văzduh, mașini și baloane streine ce se vor lua la goană și la potop unele pe altele!

Groznică nenorocire a stîrnit mare spaimă și jale în armată, ba în toată țara!

Vederi foarte interesante

anume: întîlnirea

Regelui Carol cu Țarul;
a Reginei Elisabeta cu Țarevna;
a Țarului cu Regina Elisabeta;
a Regelui Carol cu Țarevna,

cînd familia împărătească rusască să dă jos de pe bordul iachtului „Standard”, întîlniri prinse de fotografi care stau aproape și fotografau ori-ce mișcare, —

le aduce în numărul din săptămîna de față revista literară ilustrată „Cosinzcana” dela Orăștie.

Apoi: chipul lui Sasso now, ministrul de externe al Rusiei, pînătorul în mișcare al politicei cu-ceritoare rusești.

Tot cărturarul român să cerce a vedea interesantul număr al numitei reviste, cu frumoasele ei vederi.

— Cei-ce pot, aboneze-o ca de probă, pe 3 luni 3 cor., (pe 1/2 an cu 6 cor.).

Un tren accelerat căzut în rîu. În Scoția s'a întîmplat de curînd o nenorocire de tren, ca și care nu s'au mai văzut de mult! Trecea un tren acelerat (repede) ziua la amiază prin o poiană frumoasă, pe marginea unui rîușor de munte ce-și umflase alvia din cale-afară în urma ploilor. În apropiere de Carrbrück, ajunge trenul pe

podul „Dulman” de peste acest rîu, cînd iață numai că abia trecuse locomotiva de ceialaltă parte a podului, și deodată ea sare din șine dimpreună cu vagonul de poștă! În clipa aceasta mașinistul oprește brusc, dintr'o zmucitură, și vagoanele ciocnindu-se puternic de-o laltă, se opresc chiar pe pod, fără să se întîmple însă nenorocire mai mare. Mașinistul sperit s'a dat jos și în fugă mare a plecat după ajutor spre stația din apropiere. A încremenit însă cînd abia făcînd cîțiva pași, o troznitură puternică îl oprește pe loc: *Se rupse podul și trenul acelerat de pe pod s'a prăbușit cu zgomot asurzitor în apele turburiale rîului!*

Trei vagoane căzînd spre niște stînci de pe jărmure, tot țandăre s'au făcut, lanțurile ce leagă vagoanele deolaltă, s'au rupt, și apa repede și adîncă, a răpît cu șine vagoanele rămase întregi, mîin-du-le ca la patru sute de metri în jos. Abia se mai vedeau din apă și bieții călători rămași încă vii, se luptau cu valurile să ajungă la mal. S'au înecat aproape toți!

Pentru Monumentul Vlaicu

am mai primit dela cinstitul frate Ioan D. Ciopa din Portland, Oregon (America) 4 dolari (19 cor). Fie lăudat că așa frumos jertfește pentru nobilul scop.

Din spovada unui osîndit la moarte. În Newyork (America) a fost judecat la moarte unul cu numele Rebaccit, pentru că a ucis un om ce era tocmai într'un proces mare de moștenire cu o rudă îndepărtată a lui. Se vorbea că făptuitorul a fost pus la cale de rudenia celui ucis, care se temea că pierde procesul, dar dovadă nu era și astfel singur Rebaccit a fost judecat.

Zilele acestea s'a săvîrșit omorirea osînditului, prin scaunul electric (Americani nu spînzură, ci omoară cu electricitate). Nainte de a se așeza pe scaunul, care să-i ia viața, ucigașul a cerut se fie ascultat încă odată de președintele tribunalului. I s'a împlinit dorința și Rebaccit s'a spovedit preșidentului cam așa:

„Sunt cel mai mare mișel de pe lume și cu drept cuvînt mă numesc americanii regele țîlharilor! Văd că nu mai e scăpare, de aceea vreau, nainte de a muri, să spun tot ce mi apasă sufletul. Eu singur nu știu cîți oameni am omorît în viața mea. Dar am omorît mulți de tot, căci de douăzeci de ani, din asta trăiesc! Pentru plată bună, primeam să omor pe orișicine. Niciodată n'am avut cu mine-nea pricină, ci, plătit de alții, am săvîrșit omorurile. Mai ales în procesele de moștenire, cum e și cazul de față, mă plăteau bine! Aproape toate omorurile, — peste o sută — mi le-au dat pirile de moștenire. Am încă patru tovarăși, omoriți-i și pe ei.

Logodnă. Dsoara Victoria Ionașc-Tiarină și dl Ștefan Câmpean, cleric abs., fidațați. Ștei, Iunie 1914.

O RUGARE

Cînd trimit abonamentul (plata nainte) la foi, abonații vechi sunt rugați a scrie pe cotorul (cuponul) mandatului postal (a boletei cu care se trimit banii) numărul pe care îl văd tipărit la dreapta adresei, de-asupra numelui lor. (Nu numărul cel din mijloc, ci cel dela dreapta!).

Ne fac prin asta mare ușurare în cancelaria administrației.

La școala de cadeți din Sibiu, pe anul prim se primesc cu începerea anului școlar 914/15 cam 45 tineri, cari cu 1 Septembrie a. c. au împlinit 14 ani, dar n'au trecut de 17 ani și au absolvat cel puțin patru clase civile, reale sau gimnaziale. La rugări trebuie alăturate, pe lângă atestatele de la sfîrșitul anului, și cele semestrale din clasele II. III. și IV. — Rugările de primire pentru locuri de plătit sunt a se înainta la Comanda școlii pînă în 5 Iulie s. n.

Cererile pentru locuri gratuite, fondate din partea statului, sunt a se înainta la: Ministrul r. Unguresc de Honvezi pînă la termenul hotărît, publicat în foaia oficioasă „Rendeleti Közlöny”.

Condițiunile de primire se pot căpăta dela școala de cadeți din Sibiu, trimișind nainte 45 fileri, taxa de poștă.

Spre știre.

Facem cunoscut, că acei cari mai au și ceva restanță de plata la foaie pe jumătatea întâia a anului, — mai primesc numai numărul acesta și cel viitor, apoi foile li se opresc. Celorlalți peste încă o săptămînă.

— Rugăm grăbiți cu trimiterea plății pe jumătatea a doua, ca să nu fim siliți a opri trimiterea mai departe.

— Abonații cu pachetele mai capătă numai numărul acesta și cel viitor, apoi celor cari nu trimit pînă atunci plata nainte, li se oprește mersul pachetelului!

Institutul diagnostic al doctorului Cozmuța, (aflător în Budapesta VIII. Mária u. 30, la imediata apropiere de clinica centrală. Casă privată cu grădină. Telefon urban: József 42-08), — e unicul institut în Ungaria, care se ocupă exclusiv cu constatarea diferitelor morburii mai grele și complicate ca: boale interne, de rinichi, de nervi, de piept, de piele, venerice, boale femești și de copii, etc. Institutul, pe lângă instalațiile și laboratoarele medicale, mai are și zece camere mobile, pentru pacienți, deci foarte acomodat pentru publicul din provincă.

Pentru boale de piept și venerice, institutul are secții separate.

Deslușiri și amănunte dă cu plăcere direcțiunea institutului.

(1353) 4—

POSTA REDACȚIEI

Multora: Nu ne trimiteți poezii populare făurite de dvoastră înșivă, că nici una din o sută nu ajunge în foaie. Acela e meșteșug greu a scrie poezii populare bune! Noi le aruncăm simplu în corfa cu hîrtii rele, și răspunsuri nu dăm unuia fiecăruia despre soarta „poeziilor” lui, că prea ar trebui să dăm multe astfel de răspunsuri.

Celor cu mortul, în Gavoșdia. Iertați deca nu mai publicăm scrisoarea dv. Se vede ca părintele I. M. e cam iute de fire, o fi și cam fără tact cu oamenii, — dar, vezi, la urmă tot a

„JIANA”, institut de credit și econ., societ. pe acții în liquidare, în Petroșeni.

CONVOCARÉ

Acționarii băncii „JIANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în liquidare, se convoacă prin aceasta la

adunarea generală pe anul de gestiune 1913,

ce se va ținea Marți, în 7 Iulie st. n. a. c., la oarele 10 a. m., în localul băncii „Ardeleana”, filiala Petroșeni, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul licuidatorilor.
3. Cetirea Bilanșului, a Contului Profit și Perdere.
4. Intregirea comitetului licuidatorilor.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare, sunt rugați a și depure acțiunile înainte de deschiderea adunării la cassa unuia din institutele următoare: „Ardeleana” filiala Petroșeni, „Ardeleana” în Orăștie, „Hațegana” în Hațeg, și Cassa de păstrare în Seliște.

In caz că nu s'ar depune numărul de acții prescris de statute, adunarea se va ținea cu aceeași ordine de zi, la locul și timpul numit Mercuri, în 15 Iulie n. a. c., fără considerare la numărul acțiilor depuse și fără altă publicarea.

Petroșeni, la 15 Iunie 1914.

Active. — Vagyon. Contul Bilanș. — Mérleg-számla. Pasive. — Teher.

Escont — Váltótárca . . . . . K 38.154'09	Capital social — Alaptőke . . . . . K 60.000'—
Împrum. hipotec. — Jelzálog kölcsönök K 45.110'—	Fond de rezervă — Tartalék alap . . . K 17.492'76
Realități — Ingatlanok . . . . . K 110'—	Fond de penziune Nyugdíj alap . . . K 1 092'03
Anticipațiuni — Előlegek . . . . . K 6.462'02	Fond special de rezervă — Külön tartalék alap . . . . . K 960'03
Efecte — Értékpapírok . . . . . K 4.400'—	Depuneri — Betétek . . . . . K 305'95
Spese de proces — Perköltségek . . . K 5.346'74	Fond de binefacere — Jótékony célú alap K 6 01
Spese restituibile — Visszafizetendő költségek . . . . . K 326'50	Pretențiuni sub proces — Per alatt álló követelések . . . . . K 721'87
Vadiuri — Bánatpénzek . . . . . K 70'—	Depozite de cassă . . . . . K 18.059'—
Mobilier — Felszerelés . . . . . K 600'—	Co-curent „Ardeleana” — Folyó számla hitel 23.938'17
Perdere — Veszteség . . . . . K 21.996'47	
	K 122.575'82

Spese — Kiadások. Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség. Venite — Bevételek

Perdere transpusă — Áthozott veszteség K 19.423'—	Inter. de escont — Váltóeszámitó-lási kam. K 346'71
Interese de cont curent — Folyó számla kamatok . . . . . K 2.179'—	Interese de efecte — Értékpapír utáni kamatok . . . . . K 120'—
Amortizări — Leírások . . . . . K 40'—	Perdere — Veszteség . . . . . K 21.996'47
Spese — Költségek . . . . . K 821'18	
	K 22.463'18

Petroșeni, la 31 Decembrie 1913.

Dr. Olariu m. p., N. Ghișe m. p., Budiu m. p., Dr. Sglimbea m. p. Pentru contabilitate: Georgiu Draganescu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină consonanță cu cărțile institutului. — Alólirott felügyelőbizottság a fentti számlákat megvizsgáltuk és azokat az intézet könyveivel megegyezésben találtuk.

Petroșeni—Petrozsény, 1914. június 22 én.

Ioan Homan m. p. Dum. Branga m. p. Nic. Prodan m. p. Ioan Duma m. p. Eliu Aurel m. p.

îngropat și pe așteptare. Și nu toate slăbiunile omenești le putem cuprinde în foaie, că prea ar trebui să fie lată foaia, cît răutatea omenească... De-am publica cite rele ni se scriu mai de-un popă, mai de un birău, mai de-un dascăl, — credem că nici n'ar mai ceti nime foaia, că ar fi numai venin. Și noi gîndim că oamenii de aceea o abonează, ca să le mai ducă cite-o veste de bine, că de rău e plină ea viața, de-i prea-prea! De aceea iertați-ne dacă mai trecem și peste purtarea fără tactul de lipsă, a preotului Dvoastre.

V Florea, Paloș. Scrie dta „Universului” în București, nu nouă. Trimite anunțul, și ei îți scriu ce ai de plată. Adresa: Univ. București, str. Brezoianu.

Jos. V. în Mes. (ft Crkvice). Patima n'o putem publica. E prea sub scrisă pentru a fi pusă în foaie.

Un culeg.-tipograf

află îndată aplicare în „TIPOGRAFIA NOUĂ” din Orăștie! Plata după tarifă.

Hîrtie de pachetat,

pentru negustori, stînd din foi rămase, și altă tipăritură întrecătoare, — se află de vînzare la Tipografia foilor noastre. Trimitem și cu trenul celor-ce iau dela 50 kile în sus. — Se vinde ieftin. — Comercianții din jurul Orăștiei, cînd vin la oraș, o pot lua cu ei. (0) 1-6

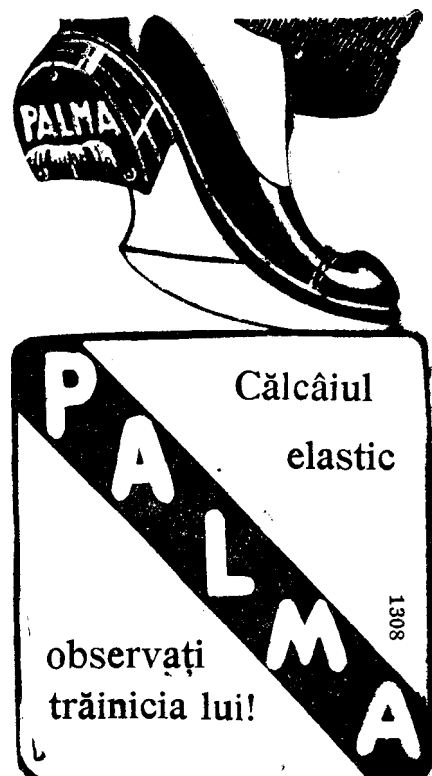
Sodal cojocar

află numai decît aplicare în jocăria subscrisului. — Condiție statornică. Plată potrivită, mulțumitoare!

A scrie la:

Petru Russu,

măestru cojocar în Ghelar, (1376) 1-3 Gyalár (Hunyad m.)

Caut pe un frate.

Subscrisul caut pe un frate al meu, cu numele **Pavel Ivaneff**, de națiune Bulgar, de fel din Macedonia, comuna Prileps, — despre care nu mai știu nimic de 2 ani de zile.

Cel ce ar ști unde e, e rugat să-mi scrie, că va primi o cinte bună din America. Adresa mea:

Petru Ivaneff

% Reservoir Com.

San Fernando, Calif
(M. S. America)

(1383) 1—3

Pentru viieri

a apărut o carte de mare valoare: „Cultivarea viei, manuarea vinului, morburile și vindecarea lor“.

E revăzută de dl ministru r. u., sub nr 96 780—1912 VIII—1. Se capătă la autor pentru 2 cor. plus 20 fil porto.

Librăriile au rabatul convenit.

D. GRAUR,

in Somlyógyörtelek
(com. Szilagy).

(1375) 2—16

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de P. Ven. Consistor arhidiecezan sub nr. 2752 epitr. prin aceasta publicăm licitațiune minuendă pentru a da în întreprindere reconstruirea bisericii noastre din Felsővidra. (Vidra-de-sus), protopopiatul Cimpeni, comitatul Torda-aranyos.

Licitațiunea se va ținea la 13/26 Iulie 1914 8 oare a p. la oficiul parohial. Prețul strigării e staverit la 30.000 coroane, iară licitanții vor depune ca vadiu 2000 coroane bani gata ori hirtii de valoare, precum și garanția recerută.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile mai de aproape se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Din ședința comitetului parohial dela 30 Martie 1914.

Iosif Trifa George Nărița
paroh, preș. de com. iny. notar al com. par.

Nr 110/1914 Romul Fardul
(1380) 1—1 preot.

ANUNȚ.

Se caută un cumpărător sau arindaș român la o

PRĂVALIE

afătoare în centrul unei comuni binesituată și cu o circulație mare, provăzută cu trafic, drept de licență pentru beuturi și măcelărie, etc. Viitor sigur!

Reflectanții să se adreseze la:

(1379) 1—2 **Simion Candale,**
Szentjózsef, posta ultimă
Kisilva (Beszercze N. m.)

ATENȚIUNE!

Izvoarele naturale de apă ferbinte 36—37° C, care conține apă minerală, pucioasă, recomandată de medicii experți în contra reumatismului, junghiuri, morburi de os, piele și alte morburi. Izvoarele să află de pe timpul Turcilor, dar acum s'au arangiat din nou foarte luxos și cu toate comoditățile moderne recerute. — să vor deschide cu 1 lunie st. n. a. c.

Băile să află

în Vața-de-jos,

Alvácza (Hunyad megye), într'un jur splendid în alvia Crișului-alb, încunjurat de munții Apuseni, în mijlocul pădurilor cu un parc frumos și cu o climă foarte sănătoasă: fiind apărată de vânturi și praf.

Atit pentru bolnavi, cit și pentru sănătoși loc de distracție foarte acomodată.

Înainte parcului splendid al băilor să opresc motoarele liniei ferate Arad—Csanád, care circulează de 8-ori la zi.

Muzică bună românească, care concertează zilnic. Culină și beuturi bune cu prețuri moderate. Corespondența în ori-ce limbă. — Abonamente să roagă a se însemna și înainte la Direcțiunea băilor din Alvácza (postea în loc).

(1347) 4—4

Directiunea.

In comuna CUT,

la Curtea Seminariaală se dă pășunatul de iarnă

pentru oi, pe un period de 3 ani, eventual și pe un an. — Din care 458 de jug. fanaș și pășune, 200 jug. cgor și miriște, în total 658, care în timp de iarnă să pot pășuna fără nici o conturbare.

Prețurile și condițiunile se pot vedea la Curtea din Cut.

Simion Trifon și soții,
arindari.
(1374) 2—2

Publicațiune!

Subscrisul aduc la cunoștință onoratului public din loc și jur că vind o garnitură de înblătit și anume: un motor de 4. puteri de cai, sistem cilindru (în picioare, foarte bună construcțiune cu pampă de apă și ușoră manuare) de purtat, — mai nou, abia 2 ani a fost în folosință. — Înblătitoarea încă e foarte bună, cu lagere pe cugle cură greu în sac, bate forte bine. Se poată plăti în rate anuale cu un preț foarte redus.

cumpărătorii au a se adresa la Dl George Balomiri agentul fabricilor de mașini agricole în Orăștie strada cojocarilor (szöcs uca) No. 1.

(1381) 1—1 cu stimă
George Balomiri
agent.

P. T.

Prima fabrică de cahale și schamott din Barul-mare (comit. Hunedoare), își recomandă onoratului public fabricatele proprii, și anume:

sobe de cahală, cămire și masini (spar-uri) de cahale, în toate marime și colorne, în stil antic sau modern. Pentru lucru bun și material rezistent focului, fabrica primește garanță deplină pe cinci ani!

Căptușire de pereți cu cahale, și vane de scaldă din plate veritabile de faianțe, — precum și reparări de tot felul ce privesc această branșă, să primesc pe lingă prețuri moderate și executare repede.

Asigurăm pe toți de serviciu punctuos și solid și rugăm să fim onorați cu comande.

Cu toată stima:

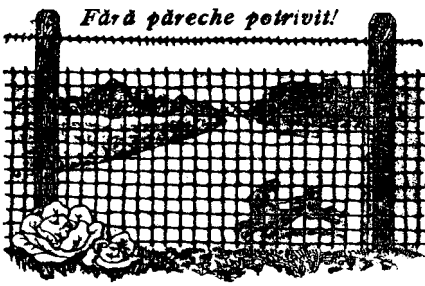
(1291) 1—10

Prima fabrică de cahale și schamotte
din Barul-mare (Nagybaár), (comit. Hunedoare).

Garduri, tare ieftine!

Producție indigenă!

Fără păreche potrivii!

(1219) Ușor de manuat! 9—40

Nenumărate scrisori de mulțumită adevărate că

Țesetura de drot „HUNGARIA“ e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețul pe metrul pătrat 32 fileri și mai mult.

Să comandă numai la fabricantul

Alexandru Haidecker,

fabrică de funii de drot

și de garduri de drot în

Budapesta. VIII. Füzös utca 48/85

Serviciu repede, favorabil și punctuos,

— Catalog ilustrat gratis și franco!

Anunț pentru meseriași.

Un tinăr bugnar (kádár) român, sfârșindu-și cu bine meseria și fiind bine priceput, cu concesiune (Iparigazolvány), caută post bun la care să rămână îndelungat, cu plată lunară.

Pentru repararea de vase pentru vin, pentru rachiu și vozuri de prune, cu altă plată.

Doritorii să binevoiască a se adresa acestei foi, care dă adresa lui. (1371) 3—3

Învățăcei la brutari.

În franzeăria (brutăria, pe-căria) subscrișului, se primesc îndată

2—3 învățăcei.

Pentru condiții a se adresa la:

Ioan P. Postescu

măestru brutar, în Sebeșul săsesc
(1368) 3—3 (Szászsebes)

Publicațiune.

Subscrișul am de vinzare: **2 mașini de scărmanat lina,** una sistem „Reisswolt“, de minat cu apă sau cu mâna.

Tot aci: **1 motor de benzină 2 HP,** în stare bună. Le vind cu preț foarte ieftin!

Adresa: **Peter Paulini**
vopsitor.

(1378) 2—3 Tövis, Diodi-utca 23.

Cost bun de casă,

se află, în local ori dus acasă, la ospătăria fost Vlad, azi alui,

(1259) 12—12 **I. Müller**
(Orăștie, Drumul Țării).

2 calfe și 1 învățacel,

se primesc numai decit în prăvălia subscrișei societăți:

„Consum“

societ comercială în Blaj
(Balázsfalva).

(1351) 6—6

ORĂȘTIE Szászváros **C. RECH** ORĂȘTIE Szászváros.

Mare magazin de motoare.

Mașini agricole și industriale!

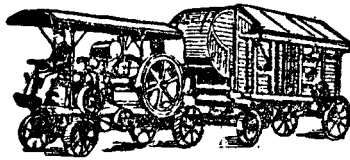
Model 1914, cu cea mai nouă perfecție ce nici nu există încă la nici o altă fabricațiune. Singure mașinile mele sunt provăzute cu noile perfecțiuni și ultima creațiune tehnică, ca dovezi asupra căror sosesc zilnic nenumărate scrisori de mulțumiri.

Rate convenabile.

Rate convenabile.

Mașini pentru:

sămănat, secerat, cosit fin, greblat fin, etc.

Mașini de:

îmblătit, cosit, spălat, tors, etc.

Prețuri ieftine.

(1373) 2—3

Motoare de benzină cu garanță și preț redus.

2½ cai putere 1200 coroane

8 cai putere 3800 coroane.

4 cai putere 2000 „

10 cai putere 4580 „

6 cai putere 2900 „

12 cai putere 5180 „

RED STAR LINE

Linia Steaua Roșie

Antwerpen - Amerika.

Vapor regulat și direct între Antwerpen—New-York

și

Antwerpen—Boston.

Vapoarele societății sunt:

Lapland, Finland, Kroonland, Vaterland, Zeeland, Samland, Gothland, Marquette, Menominee, Manitou.

Comunicațiile la New-York în fiecare Sâmbătă, la Boston în tot a două zile. Mai deaproape vă puteți informa la

Agentura

Red Star Line

Budapest, VIII. Köztemető ut 12-a

Telefon:

József 10—87

(1188)13—16

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit leae contra tusei

KAISER

Caramelle

pectorale

cu cel „3 brazii”.

Milfoane de înșă le folosesc în contra

TUSEI

răgușelei, guturaiului, flegmei și tusei măgărești.

6100 de atestate autentice de not. publ., garantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20 și 40 fil., și în doze de 40 fil.:

în Orăștie Apot. N. VLAD. în Brașov Apot. N. VLAD. în KATH, și în altele apotece.

Linia de navigațiune Triest

Austro-Americană

Circulație directă de vapoare de poștă din

Triest

la

Newyork și Canada

Biroul:

Budapest VII Thökoly-ut 2sz.

și la următoarele granițe:

Csáktornya: în apropierea gării,

Fiume: Via Negozianti 5.

(1278) 13—40

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), PETRU BENEÁ, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lângă prețurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul	1911	1912
Vin alb — — —		70	60
Rizling — — —		72	62
Roșu de Miniș — 1 00		90	
Carbenet — — 1·10			

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	—46
Rizling — — —	—48
Șiller — — —	—50

Rachie de trevere (comină) K. 1.60.
Rachie de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. *Vase împrumutate pe timp de 2 luni.* Pentru calitatea vinului garantez:

1211) 16 — PETRU BENEÁ, proprietar de vii în Șiria Világos, (Arad. m.)

Acoperiri de coperișe și învălituri de pereți din ardesia

Eternit

școlile de reparațiune

E NUMAI ATUNCI ADEVĂRATĂ, DACĂ ESTE PROVĂZUTĂ CU CUVĂNTUL Eternit

FABRICELE-ETERNIT LUDOVIC HATSCHEK BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-UT 33. Fabrica: NYERGESUJFALU.

CEREȚI MUSTRE ȘI PREȚ-CURRENT.

Depozit în Orăștie, la: Magazinul de lemne C. Baicu!

Singurele băi (scalde) și ape minerale românești în Ungaria.

Băile dela Sângeorzul-Român (Oláhszentgyörgy, Besztercze-Naszód megye) cu apele minerale „HEBE”.

La poartele munților nordici ai Transilvaniei, în o vale romantică cu climă subalpină, se află comuna curat românească Singiorgiul român, în a cărei proprietate sunt izvoarele de apă minerală, care în comerț poartă numele de „HEBE”. — Apa „Hebe”, pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu, clorure metalice și acid carbonic ce conține, ocupă loc de frunte între cele mai renumite ape minerale din Europa. Se întrebunțează ca cură de beut cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la constipație cronică, la iperemie de ficat, la disolvarea pietrișor de beșică, biliare și de rinichi, la emoroide, la benoragie și catare de mitră.

Ca baie (scaldă) influențează minunat resorbirea exudatelor pleuritice, peritonitice, parametricice, etc., precum și deosebitele boale de piele.

Băile se deschid la 15 Maiu st. n.

O mulțime de odăi cerăspunzător mobilate, stau la dispoziția publicului cu prețul de 2—5 cor. la zi, în hotele și vile.

Înainte de sezonul mare, dela deschidere până la 15 Iunie, și după sezonul mare, dela 25 August până la 30 Septemvrie, atit la băi cât și la odăi se dă o reducere de 30%.

☉ ☉ Bucătărie foarte bună și ieftină. ☉ ☉

Onoratalui public îi stau la dispoziție: jurnale, bibliotecă, piano și tenis. Parc și alee (promenadă) pe terenul băilor. Locuri de excursiune în înalții munți din vecinătate. — Muzică permanentă.

Prețul unei băi calde de clasa I. K 1·20, de clasa II. 1 cor.

Calea ferată are stațiune în loc, unde în ori-ce timp stau trăsuri co moadre la dispoziția onor. public.

Prospecte trimite franco!

Direcțiunea băilor.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acți cu rat românească „HEBE”. — Președintele direcțiunii: Dr. Teodor Mihali.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de societ. pe acți curat românească „HEBE”. — Președintele direcțiunii: D. Teodor Mihali.

(1341) 7—8

Pentru economi!

Pravuri de îngrășat porcii, vitele cornute, cai, oi și capre, 1 pachet 60 fil. — Leacuri contra calbezei la oi 60 fil. O porție de aceasta ajunge numai pentru o oaie Pentru vite mari 2 cor. — Pravuri pentru ouatul găinilor, 1 pachet 30 fil. — Pravuri contra cloștanilor și a șoarecilor, 60 fil. — Unsoare galbină pentru păduchi la vite, 1 cor. — „CHEAG” pentru închegarea laptelui la prepararea brânzei 1 doză 1 cor. Ajunge pentru 600 litre lapte. — Comandele de 6 cor. să trimit franco. Scriați legibil adresa. Toate acestea să capătă dela: CORNEL DEMETER, apotecar în ORĂȘTIE (Szászváros)